

سازمان بنادر و دریانوردی

مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی

دستورالعمل حمایت از پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی دانشجویی

(مرداد ۱۳۹۳)

باسمه تعالی

مقدمه:

نظر به جایگاه سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتیرانی بازرگانی و متولی اقدامات تحقیقاتی - مطالعاتی موضوع بند ۱۴ آیین‌نامه سازمان، تثبیت و القای نقش حاکمیت دانشی سازمان به عنوان مرجع قانونی امور بندری، دریایی و کشتیرانی بازرگانی به جامعه دانشگاهی و پژوهشی کشور، هدایت منابع مالی سازمان به سمت اجرای پژوهش‌های مصوب شده و تبدیل سازمان به سازمانی یادگیرنده از طریق انتخاب و معرفی همکاران ذیصلاح سازمانی به عنوان داور یا ناظر بر حسن اجرای صحیح فعالیت‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های دانشجویی، افزایش حس تعلق و تعهد سازمانی از طریق جلب مشارکت همکاران در هدایت پروژه‌های دانشجویی برای رفع چالش‌های فراروی سازمان، ارتقای سطح دانش تخصصی بدنه کارشناسی سازمان و بنادر تابعه از طریق انتشار نتایج پایان‌نامه‌ها در قالب سخنرانی فارغ التحصیلان منتخب در سازمان و بنادر، کمک به تحقق سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، و در راستای تحقق بند ۵ بخش اقدامات ملی راهبرد کلان ۸ نقشه جامع علمی کشور موضوع نقش و وظیفه سازمان‌ها و مراجع دولتی در حمایت از فعالیت‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های دانشجویی از طریق اختصاص پژوهانه و اجرای ابلاغیه مصوب شماره ۳۱۶۲/ص/ه ع مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۰ موضوع تمرکز و مدیریت همه فرایندهای اجرایی حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی ارجاعی به سازمان در مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و نیز با توجه به الزام ملی سازمان‌ها و مراجع دولتی به افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی از طریق افزایش درصد پژوهشگران تمام وقت، تعداد طرح‌های پژوهشی و مقالات منتشر شده در مجلات نمایه‌شده در پایگاه‌های بین‌المللی معتبر، تعداد کتب علمی تخصصی تألیف شده، انتشار دستاوردها و یافته‌های علمی توسط مراکز تحقیقاتی و نیز افزایش تعداد طرح‌های پژوهشی یا مقالات علمی با بیش از یک مجری یا یک نویسنده و گسترش همکاری‌های علمی و فناوری با مراکز معتبر علمی بین‌المللی مندرج در نقشه جامع علمی کشور (راهبردهای کلان ۲، ۴، ۷ و ۸ نقشه جامع علمی کشور) و به منظور ترسیم فرایند پیشنهاد طرح‌های پژوهشی، نحوه پذیرش و داوری در مورد نتایج فعالیت‌های پژوهشی، پایان‌نامه‌ها و مقاله‌ها و چگونگی پرداخت پژوهانه قانونی مربوطه در سازمان بنادر و دریانوردی (مرکز و بنادر تابعه) دستورالعمل زیر تدوین و در اجلاس شماره ۱۷۸۷ مورخ ۱۳۹۳/۸/۵ هیات عامل سازمان تصویب گردید.

ماده ۱: تعاریف

سازمان: منظور از سازمان در این دستورالعمل سازمان بنادر و دریانوردی است.

مرکز: منظور از مرکز، مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی سازمان است که با هماهنگی ادارات کل ستادی و بنادر، بررسی پیشنهاد پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی و فعالیت‌های پژوهشی، و تصمیم‌گیری در مورد پذیرش یا عدم پذیرش آنها و شرایط و نحوه حمایت از آنها، تعیین و تایید پرداخت مبالغ مصوب، و نحوه نظارت بر انجام آنها را بر عهده دارد.

بند ۱: منظور از بندر، کمیته تحقیق بندر است که هماهنگی‌های لازم را جهت اجرای تصمیمات مرکز در ارتباط با دانشجویان، ناظرین و داوَرهای پایان‌نامه‌های دانشجویی و فعالیت‌های پژوهشی انجام می‌دهد.

تبصره ۱: کمیته تحقیق متشکل از افراد زیر است: نماینده مدیرکل بندر، معاون طرح و توسعه بندر به عنوان رئیس کمیته، رئیس اداره تحقیقات یا یک نفر به انتخاب معاون طرح و توسعه به عنوان دبیر کمیته، سایر معاونین بندر یا نماینده‌های شان.

اداره کل امور مالی / اداره امور مالی بندر: منظور اداره کل یا اداره‌ای است که در مجموعه معاونت توسعه، مدیریت و منابع سازمان/ واحد مرتبط در بنادر فعالیت می‌کند و عهده‌دار نظارت بر امور مالی و محاسباتی، نگهداری و تهیه و تنظیم صورت‌های مالی بر طبق قانون و ضوابط مقررات مربوطه است.

دانشجو: منظور از دانشجو، فردی است که در یکی از دانشگاه‌ها، موسسات و مراکز آموزشی- پژوهشی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در سطح کارشناسی ارشد و بالاتر تحصیل و زیر نظر استاد راهنمای منتخب دانشگاه، پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی خود را با موضوع مورد قبول سازمان تحقیق می‌کند.

استاد راهنما: به فردی گفته می‌شود که از سوی دانشگاه یا موسسه آموزشی محل تحصیل دانشجو به منظور راهنمایی دانشجو در تمام مراحل انتخاب موضوع، تصویب پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی، تحقیق، دریافت و بررسی گزارش‌ها، تایید کیفیت علمی و صحت مطالب پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی، برگزاری جلسه پیش‌دفاع و دفاع، از سوی شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده تعیین می‌شود.

پایان‌نامه دانشجویی: شامل پایان‌نامه‌های دانشجویی در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری می‌باشد که در یکی از دانشگاه‌ها، موسسات و مراکز آموزشی- پژوهشی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، زیر نظر استاد راهنمای منتخب دانشگاه، با موضوع مورد قبول سازمان و پس از تایید مرکز انجام می‌شود.

تبصره ۱: پایان‌نامه‌هایی که توسط دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های معتبر دارای رتبه ال۱ الی ۱۰ اعلامی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز شاغل به تحصیل در دانشگاه‌ها و دانشکده‌های بندری، دریایی و حمل و نقلی به مرکز پیشنهاد می‌شوند در اولویت حمایت قرار می‌گیرند.

تبصره ۲: پایان‌نامه‌هایی که انجام آنها پیش از تصویب این دستورالعمل آغاز شده‌اند از قاعده فوق مستثنی هستند.

تبصره ۳: پایان‌نامه‌هایی که پس از تصویب این دستورالعمل بدون ارائه به مرکز آغاز و پایان یافته و پس از پایان تحقیق به مرکز ارائه می‌شوند در صورتی که از نظر مرکز ارزشمند محسوب شوند و در مرکز مورد تصویب قرار گیرند از قاعده فوق مستثنی هستند.

تبصره ۴: فرایند تایید و داوری و پرداخت پژوهانه برای پایان‌نامه‌های مستثنی شده مطابق با بندهای ۱۶ الی ۱۹ ماده ۵ این دستورالعمل می‌باشد.

پروژه تحقیقاتی: منظور پروژه‌های دانشجویی پسادکتری است که در یکی از دانشگاه‌ها، موسسات و مراکز آموزشی-پژوهشی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، زیر نظر استاد راهنمای منتخب دانشگاه، با موضوع مورد قبول سازمان و پس از تایید مرکز انجام می‌شود.

فعالیت پژوهشی: منظور هر نوع فعالیتی است که حاوی عنوان، ضرورت، اهداف، سوابق مطالعات، روش‌شناسی (متدولوژی)، برنامه زمان‌بندی و سایر موارد مرتبط با نیازها، مأموریت‌ها، وظایف و چشم‌انداز سازمان بوده و جهت بررسی و تایید به مرکز تحویل می‌گردد.

مقاله: منظور از مقاله، نوشتاری است که با روش علمی و مطالعه نظام‌مند به قصد تحلیل، تبیین و حل یک یا چند مساله مشخص در زمینه امور بندری، دریایی و کشتیرانی به رشته تحریر در آمده باشد و از دو ویژگی اصالت و نوآوری برخوردار باشد، که عموماً دارای عنوان، چکیده، بیان مساله، ضرورت و سوابق پژوهش، توجیه و اثبات محتوای مقاله و نتیجه‌گیری می‌باشد.

حمایت: منظور، حمایت مالی، علمی و معنوی سازمان برای انجام فعالیت‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی است.

ناظر: شخصی است که در زمینه تخصصی مرتبط با موضوع پایان‌نامه و فعالیت پژوهشی صاحب نظر بوده و از طرف مرکز از بین کارشناسان ذی‌صلاح سازمان و بنادر و در صورت لزوم کارشناسان خارج از سازمان، به عنوان مسوول نظارت مستمر بر روند و پیشرفت پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی تعیین و به معاونت‌های ستادی یا بندر معرفی می‌شود.

داور: به شخصی گفته می‌شود که توسط مرکز جهت داوری و امتیازدهی به نسخه نهایی پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی دریافتی از دانشجویان از میان کارشناسان ذی‌صلاح سازمان و بنادر و در صورت لزوم کارشناسان خارج از سازمان، تعیین و به معاونت‌های ستادی یا بندر معرفی می‌شود.

پژوهش کاربردی: پژوهشی است که به صورت یک فعالیت نظام‌مند با استفاده از دانش حاصل از پژوهش‌ها یا تجربه‌های علمی در راستای ابداع یا استقرار فرایندها، نظام‌ها یا خدمات جدید و به منظور حل مسایل و چالش‌های مرتبط با وظایف و مأموریت‌های سازمان انجام می‌شود. این نوع پژوهش‌ها از همان ابتدا جهت رسیدن به یک هدف عملی مشخص صورت می‌پذیرد و امکان اجرای نتایج حاصله در سازمان یا بندر را از طریق اخذ مصوبه هیات محترم عامل سازمان یا ابلاغیه معاونت‌های ستادی دارد و به طور مستقیم باعث افزایش کارایی و سطح خدمات و یا بهبود روش‌ها می‌گردد.

تبصره ۱: عناوین پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی و فعالیت‌های پژوهشی کاربردی مورد حمایت سازمان، هر ساله توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونت‌های ستادی با مدیریت مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی تعیین و در ابتدای هر سال به طرق مختلف اطلاع‌رسانی می‌شود.

تبصره ۲: پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی و فعالیت‌های پژوهشی که توسط دانشجویان برای دریافت حمایت به مرکز پیشنهاد می‌گردند و در فهرست عناوین وجود ندارند، پس از استعلام مرکز از ادارات کل ستادی و بنادر و در صورت تأیید ارتباط و ضرورت موضوع مورد حمایت سازمان قرار می‌گیرند.

پژوهانه: منظور از پژوهانه، مبلغی است که تحت عنوان حق تحقیق پس از داوری پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی یا فعالیت پژوهشی به مجری پرداخت می‌شود.

ماده ۲: اهداف

هدف از اجرای این دستورالعمل عبارت است از تقویت و ارتقای تولی‌گری و مرجعیت دانشی و حاکمیتی سازمان در امور بندری، دریایی و کشتیرانی بازرگانی موضوع بند ۱۴ آئین‌نامه سازمان و دستیابی به چشم‌انداز و اهداف کلان نقشه جامع علمی کشور در سازمان و بنادر شامل:

- پیشتازی در مرزهای دانش و فناوری با مرجعیت علمی در جهان (چشم‌انداز نقشه جامع علمی کشور)
- استقرار جامعه دانش بنیان (اهداف کلان نقشه جامع علمی کشور)
- افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش به بیش از ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور (اهداف کلان نقشه جامع علمی کشور)
- گسترش همکاری‌های علمی و فناوری با مراکز معتبر علمی و بین‌المللی (اهداف کلان نقشه جامع علمی کشور)
- تامین نیازهای علمی و پژوهشی سازمان بنادر و دریانوردی در حوزه پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای
- شناخت حوزه‌ها و روش‌های جدید کسب و کار
- تقویت انگیزه‌های معنوی و تشویق اعتباری و مادی برای جلب نخبگان جامعه به سمت حرفه‌های پژوهشی مرتبط با مأموریت‌ها و فعالیت‌های سازمان (بند ۵ اقدامات ملی، راهبردهای کلان ۲).

ماده ۳: وظایف مرکز و کمیته تحقیق بندر:

۳-۱ وظایف مرکز

۱. تعیین عناوینی که لازم است در قالب پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی یا فعالیت‌های پژوهشی مورد پژوهش قرار گیرد (با هماهنگی سایر ادارات کل ستادی و صف)؛
۲. تطبیق عناوین پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی یا فعالیت‌های پژوهشی با موضوعات مورد تأیید؛
۳. اعلام کتبی تأیید مراتب به دانشجو؛
۴. تعیین ناظر توسط مرکز از بین کارشناسان ذی‌صلاح سازمان یا بنادر و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، برای نظارت بر روند پیشرفت پایان‌نامه‌ها یا فعالیت‌های پژوهشی با هماهنگی اداره کل مربوطه یا بندر؛
۵. تعیین داور توسط مرکز از بین کارشناسان سازمان یا بنادر و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، برای داوری و امتیازدهی به پایان‌نامه‌های دانشجویی یا فعالیت‌های پژوهشی و معرفی دانشجو/مجری به بندر جهت انجام هماهنگی‌های لازم؛

۶. برقراری ارتباط با استاد راهنما جهت انجام هماهنگی‌های لازم؛
۷. معرفی مشاور پایان‌نامه به استاد راهنما از میان اساتید دانشگاه جهت انجام مراحل قانونی تأیید در صورت لزوم و امکان؛
۸. نظارت کلان بر حسن انجام فعالیت‌های پژوهشی یا پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد/ دکتری و تعیین حق‌التحقیق متعلقه با در نظر گرفتن نقطه نظرات داوران و ناظرین؛
۹. نظارت بر حسن انجام و داوری پروژه‌های تحقیقاتی مقطع پسادکتری؛
۱۰. اعلام تأییدیه ناظر مبنی بر اتمام کار پایان‌نامه یا فعالیت پژوهشی به دانشجو؛
۱۱. در صورت نیاز دانشجو به نرم‌افزارهایی که در مالکیت سازمان است، مرکز در صورت صلاح‌دید دسترسی دانشجو به آنها را به طور موقت و در مدت زمان انجام پژوهش فراهم و میسر می‌سازد.
۱۲. کمک به دانشجو جهت چاپ و انتشار مقاله مستخرج از پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی یا مقاله غیرمستخرج مورد تأیید مرکز، در مجله‌های علمی-پژوهشی یا علمی-ترویجی درون‌سازمانی یا برون‌سازمانی مشروط به درج نام سازمان به عنوان حامی؛
۱۳. تعیین پژوهانه بر پایه این دستورالعمل و امتیازی که به پایان‌نامه یا فعالیت پژوهشی تعلق گرفته است و یا براساس تشخیص تشابه موضوع مستند به تبصره ۳ ماده ۱-۹؛
۱۴. انجام مراحل پرداخت پژوهانه دانشجو، حق‌التحقیق استاد راهنما، حق‌التحقیق ناظرها و داورهای پایان‌نامه‌ها یا فعالیت‌های پژوهشی؛

۲-۳ وظایف کمیته تحقیق بندر

- ۱- انجام هماهنگی‌های لازم جهت اجرای تصمیمات مرکز در ارتباط با دانشجویان، ناظرین و داورهای پایان‌نامه‌های دانشجویی و فعالیت‌های پژوهشی؛
- ۲- اعلام اسامی افراد ذی‌صلاح درون‌سازمانی یا برون‌سازمانی موضوع تبصره ماده ۱-۶ به مرکز؛
- ۳- انجام هماهنگی‌های لازم در خصوص دریافت نسخه مصوب "طرح پژوهشی پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی" از دانشجو؛
- ۴- بررسی "طرح پژوهشی پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی" مصوب از لحاظ اعمال یا عدم اعمال نقطه نظرات سازمان در فرم مذکور پس از تصویب موضوع در دانشگاه؛
- ۵- اعلام عدم تأیید و عدم حمایت از پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی به دانشجو، در صورت اعلام مرکز؛
- ۶- انجام هماهنگی‌های لازم در خصوص داوری و امتیازدهی به پایان‌نامه‌ها یا فعالیت‌های پژوهشی توسط داورهای منتخب مرکز؛

ماده ۴: معیارهای پذیرش

۴-۱ کلیه دانشجویان در حال تحصیل در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد، دکتری و پسادکتری داخل و خارج از کشور در رشته‌های مرتبط با وظایف، اهداف، مأموریت‌ها و چشم‌انداز سازمان و بنادر تابعه می‌توانند مورد حمایت سازمان قرار گیرند.

۴-۲ پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی یا فعالیت پژوهشی نباید از حمایت هیچ موسسه، سازمان، ارگان و نهاد دولتی یا خصوصی دیگری استفاده کند.

۳-۴ نام و یا آرم سازمان به عنوان حامی باید در صفحات نخست یا صفحه عنوان یا صفحه آخر پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی و فعالیت پژوهشی ذکر گردد.

۴-۴ پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی که شرایط زیر را داشته باشند در اولویت قرار می‌گیرند:

- منطبق بر فهرست نیازهای سازمان باشد که از قبل اطلاع‌رسانی می‌شود.
- از موضوعات نو و کاربردی‌ای باشد که اصالت و اعتبار علمی آنها مورد تأیید قرار گرفته است، و به ویژه امکان اجرای آن در بنادر وجود دارد.
- از نظر موضوع و محل انجام پژوهش تکراری نباشد. تشخیص تکراری بودن موضوع پژوهشی بر عهده مرکز است.

ماده ۵: فرآیند حمایت از پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی و فعالیت‌های پژوهشی

۱. انتخاب عنوان پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی از میان فهرست نیازهای اعلامی سازمان و یا سایر عناوین و فعالیت‌های پژوهشی مورد تأیید مرکز توسط دانشجو؛
۲. تکمیل فرم "طرح پژوهشی پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی" مورد استفاده در دانشگاه محل تحصیل دانشجو با توجه به انتظارات علمی سازمان توسط دانشجو و ارائه فرم مذکور به مرکز قبل از امضای اساتید راهنما و مشاور؛
۳. ارسال فرم "طرح پژوهشی پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی" به اداره کل متقاضی جهت بررسی و اعلام نقطه نظرات؛
۴. اعلام نظر مرکز به دانشجو در ارتباط با پذیرش یا عدم پذیرش طرح پژوهشی؛
۵. در صورت نیاز به اصلاح، اعلام نظر مرکز به دانشجو جهت انجام اصلاحات لازم در طرح پژوهشی؛
۶. انجام پیگیری‌های لازم توسط دانشجو و اخذ مصوبه طرح پژوهشی از شورای پژوهشی دانشگاه؛
۷. ارائه یک نسخه از "طرح پژوهشی" مصوب شورای پژوهشی دانشگاه به مرکز توسط دانشجو؛
۸. بررسی "طرح پژوهشی" مصوب دانشگاه، توسط مرکز یا بندر از لحاظ اعمال یا عدم اعمال نقطه نظرات سازمان در فرم مذکور پس از تصویب موضوع پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی در دانشگاه؛
۹. اعلام عدم تأیید و عدم حمایت از پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی به دانشجو توسط مرکز، در صورت عدم اعمال نقطه نظرات سازمان؛
۱۰. اعلام کتبی پذیرش نهایی و حمایت از پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی به دانشجو توسط مرکز در صورت اعمال نقطه نظرات سازمان و تأیید نهایی؛
۱۱. تعیین ناظر ذی‌صلاح مطابق با ماده ۱-۶ جهت نظارت بر پیشرفت و روند انجام پایان‌نامه یا فعالیت پژوهشی و اعلام کتبی آن به ناظر، دانشجو و استاد راهنما توسط مرکز؛
۱۲. انجام هماهنگی‌های لازم توسط ناظر جهت ارائه اطلاعات مورد نیاز به دانشجو؛
۱۳. ارائه گزارش پیشرفت پایان‌نامه یا فعالیت پژوهشی در بازه زمانی تعیین شده به ناظر توسط دانشجو؛
۱۴. بررسی گزارشات توسط ناظر و ارسال نقطه نظرات تکمیلی و اصلاحی به دانشجو و استاد راهنما؛
۱۵. تکمیل پژوه در بازه زمانی تعیین شده و دفاع از پایان‌نامه در دانشگاه مربوطه توسط دانشجو؛

۱۶. ارائه نسخه نهایی پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی (مجلد) یا فعالیت پژوهشی به همراه یک لوح فشرده حاوی فایل متنی و همچنین ارائه یک مقاله مستخرج از پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی به مرکز.
- تبصره ۵:** مقاله مستخرج نباید در مجله دیگری چاپ شده باشد.
۱۷. تعیین چهار نفر جهت داوری مقاله‌ها و یک یا دو نفر برای پایان‌نامه‌ها یا فعالیت‌های پژوهشی توسط مرکز و اعلام اسامی آنها به بندر یا ادارات کل مربوطه؛
۱۸. اعلام نتیجه داوری به دانشجو؛
۱۹. جمع بندی نتایج داوری و محاسبه پژوهانه دانشجو بر اساس میانگین نمرات حاصل از داوری؛
۲۰. انجام مراحل پرداخت پژوهانه به دانشجو.

تبصره ۶: تایید دانشگاه مبنی بر دفاع دانشجو از پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی مبنای پذیرش آن از سوی مرکز می‌باشد.

ماده ۶: معیار و شیوه نظارت و داوری

۱-۶- نظارت

- برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد یک نفر و برای رساله‌های دکتری دو نفر با مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد یا یک نفر با مدرک دکتری مرتبط یا ذی‌صلاح از بین کارشناسان سازمان و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، با تشخیص و تایید مرکز به عنوان ناظر پایان‌نامه تعیین می‌شوند.
- برای فعالیت‌های پژوهشی در سطح کارشناسی ارشد یک نفر و در سطح دکتری دو نفر با مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد یا یک نفر با مدرک دکتری مرتبط یا ذی‌صلاح از بین کارشناسان سازمان و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، با تشخیص و تایید مرکز به عنوان ناظر فعالیت پژوهشی تعیین می‌شوند.

جدول شماره ۱- سوابق کاری و فعالیت پژوهشی مورد نیاز برای ناظران

مقطع تحصیلی	حداقل سابقه کار (سال)	حداقل فعالیت پژوهشی (چاپ مقاله، تالیف یا ترجمه کتاب، ارائه مقاله در همایش‌ها و..)	
		ملی	بین المللی
کارشناسی	۱۵	۵	-
کارشناسی ارشد	۱۰	۴	۱
دکتری	۵	۳	۲
پسادکتری	نیاز ندارد	۲	۳

تبصره ۵: در موارد خاص و حسب پیشنهاد کتبی کمیته تحقیق بندر یا اداره کل متقاضی انجام پروژه، مرکز می‌تواند از تخصص همکاران سازمانی که دارای حداقل سابقه کاری و فعالیت پژوهشی اشاره شده در جدول فوق نیستند به عنوان ناظر پروژه استفاده نماید.

۲-۶- داوری

- برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری دو نفر با مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد مرتبط یا ذی‌صلاح از بین کارشناسان سازمان و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، با تشخیص و تایید مرکز جهت داوری تعیین می‌گردند.
- برای فعالیت‌های پژوهشی در سطوح کارشناسی ارشد و دکتری دو نفر با مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد مرتبط یا ذی‌صلاح از بین کارشناسان سازمان و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، با تشخیص و تایید مرکز جهت داوری تعیین می‌گردند.
- برای مقالات مستخرج از پایان‌نامه، ۴ نفر با مدارک مرتبط یا ذی‌صلاح از بین کارشناسان سازمان و در صورت لزوم از بین کارشناسان خارج از سازمان، با تشخیص و تایید مرکز جهت داوری تعیین می‌گردند.

جدول شماره ۲- سوابق کاری مورد نیاز برای داوران

مقطع تحصیلی	حداقل سابقه کار (سال)
کارشناسی	۱۰
کارشناسی ارشد	۵
دکتری	نیاز ندارد
پسادکتری	نیاز ندارد

تبصره ۱: دو نفر از داوران هر مقاله، افرادی هستند که قبلاً به عنوان داور پایان‌نامه انتخاب شده‌اند.

تبصره ۲: مرکز می‌تواند با هدف ارتقای کیفیت داوری و یا افزایش سطح دانش و آگاهی همکاران در رابطه با موضوعات برجسته که در مقاطع زمانی خاص در سطح وزارت راه و شهرسازی، جامعه بندری و دریایی و یا سازمان مطرح می‌شوند را برای داوری به بیش از دو نفر ارجاع دهد.

ماده ۷: وظائف ناظر

- گزارش پیشرفت کمی و کیفی پایان‌نامه یا فعالیت پژوهشی به مرکز (برای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد هر ۳ ماه یکبار و دکتری هر ۶ ماه یکبار)؛

- فراهم نمودن زمینه دستیابی دانشجویان به اطلاعات فاقد طبقه‌بندی (عادی) جهت تامین نیازهای پژوهشی ایشان؛

- مساعدت در زمینه توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها؛

- مساعدت در زمینه اسکان، تأمین غذا، ایاب و ذهاب و پذیرایی در صورت نیاز به اعزام دانشجویان به مرکز و یا بنادر دیگر جهت مطالعات میدانی با هزینه سازمان؛

- مساعدت در مورد انجام مصاحبه‌ها با مسوولین و کارشناسان متخصص در سازمان و بنادر؛

- بررسی گزارشات و ارسال نقطه نظرات تکمیلی و اصلاحی به دانشجویان؛

- شرکت در جلسه دفاع از پایان‌نامه در صورت امکان؛

- اعلام اتمام کار پایان‌نامه به مرکز؛

ماده ۸: تعهدات دانشجو

۱. مسوولیت رعایت حقوق معنوی و همچنین اصالت و صحت کلیه مطالب مندرج در پایان‌نامه بر عهده دانشجو می‌باشد.

۲. در تمامی پژوهش‌های صورت پذیرفته، ذکر قدردانی (Acknowledgement) از سازمان ضروری است.

۳. در صورت نیاز به برگزاری کارگاه آموزشی در ارتباط با موضوع پایان‌نامه/پروژه تحقیقاتی یا فعالیت پژوهشی و یا ارائه نتایج حاصله از آنها در سازمان و بنادر تابعه، مرکز ضمن انجام مقدمات برگزاری کارگاه یا همایش و تقبل پرداخت تمامی هزینه‌ها از جمله تقبل پرداخت حق‌التحقیق برگزاری کارگاه یا همایش به دانشجو، از وی دعوت به عمل می‌آورد تا نسبت به برگزاری کارگاه یا همایش اقدام نماید.

۴. براساس تفاهم‌نامه مرکز با دانشگاه (استاد راهنما و دانشجو)، دانشجو و استاد راهنما موظفند که محدودیت‌های مربوط به طبقه‌بندی داده‌ها و اطلاعاتی را که سازمان در اختیارشان قرار می‌دهد، حفظ نمایند.

ماده ۹: میزان و نحوه پرداخت پژوهانه تخصصی

۹-۱ - سقف پژوهانه فعالیت‌های پژوهشی

به منظور اجرای بند ۶ راهبرد ملی از راهبرد کلان ۸ نقشه جامع علمی کشور با مضمون "استفاده از حداکثر ظرفیت و تجارب نخبگان، ... در آموزش و پژوهش" و بنده اقدامات ملی از راهبرد کلان ۲ با مضمون "تقویت انگیزه‌های معنوی و تشویق اعتباری و مادی برای جلب نخبگان جامعه به سمت حرفه‌های ... پژوهشی و فناوری"، و با استناد به بند ۵ اقدامات ملی از راهبرد کلان ۸ با مضمون "اختصاص پژوهانه برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی در جهت حمایت از پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی و فعالیت‌های پژوهشی ایشان با نظارت استادان راهنما" و همچنین ماده ۱۷ فصل دوم قانون برنامه پنج ساله پنجم و برنامه‌های آتی توسعه‌ای کشور، سازمان از فعالیت‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی به شرح ذیل حمایت مالی و معنوی می‌نماید.

جدول شماره ۳- پژوهانه تخصیصی به تفکیک نوع فعالیت پژوهشی

ردیف	نوع فعالیت پژوهشی	سقف پژوهانه (میلیون ریال)	مستندات قانونی تخصیص پژوهانه
۱	پایان‌نامه کارشناسی ارشد	۳۳	بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۸ بند ۲ اقدامات ملی راهبرد کلان ۲
۲	پایان‌نامه دکتری	۸۸	بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۸ بند ۲ اقدامات ملی راهبرد کلان ۲
۳	پروژه تحقیقاتی پسادکتری	۹۹	بند ۵ و ۶ اقدامات ملی راهبرد کلان ۲ بند ۶ و ۲۴ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹
۴	فعالیت پژوهشی دانشجویی	۴۴	بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۸
۵	انتشار مقاله در نشریات علمی با نمایه بین‌المللی	۱۶/۵	بند ۲۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹ بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۸
۶	انتشار مقاله در نشریات علمی - پژوهشی ملی	۱۱	بند ۲ اقدامات ملی راهبرد کلان ۲ بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۸
۷	انتشار مقاله در نشریات علمی - ترویجی پژوهشی ملی	۲/۲	بند ۲ اقدامات ملی راهبرد کلان ۲ بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۸
۸	ارسال مقاله به کنفرانس‌های علمی بین‌المللی و چاپ آن در نشریات مربوط به کنفرانس بدون شرکت در کنفرانس	۱۱	بند ۲۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹ بند ۹ اقدامات ملی راهبرد کلان ۴
۹	شرکت در کنفرانس‌های علمی بین‌المللی همراه با ارائه مقاله	۲۲	بند ۲۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹ بند ۹ اقدامات ملی راهبرد کلان ۴
۱۰	ارائه مقاله در کنفرانس‌های علمی داخلی	۱۱	بند ۵ راهبردهای ملی راهبرد کلان ۴ بند ۹ اقدامات ملی راهبرد کلان ۴
۱۱	ارائه پیشنهاد رسمی از طرف سازمان مستخرج از پایان‌نامه به IHO, IAPH, ILO, IALA, IMO و سایر مراجع بین‌المللی مورد تأیید مرکز PIANC	۳۳	بند ۲۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹
۱۲	ثبت اختراع به نام سازمان در سطح ملی	۲۲	بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹
۱۳	ثبت اختراع به نام سازمان در سطح بین‌المللی	۵۵	بند ۵ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹
۱۴	تحلیل اخبار و موضوعات تخصصی ارائه شده توسط مرکز	۶	بند ۸ اقدامات ملی راهبرد کلان ۹

تبصره ۱: مبالغ فوق در خصوص ردیف ۱ تا ۴ و ردیف ۱۴ متغیر بوده و مبلغ نهایی پژوهانه با در نظر گرفتن میانگین امتیاز حاصل از داوری و نظر مرکز محاسبه و توسط اداره کل امور مالی / اداره امور مالی بندر پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲: سقف پژوهانه تعیین شده در جدول شماره ۳، ۴، ۵ برای سال‌های بعد، معادل با تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تغییر می‌یابد، و تغییرات از فروردین هر سال اعمال می‌گردد.

تبصره ۳: پرداخت پژوهانه به سایر فعالیت‌های پژوهشی که ممکن است در جدول شماره ۱ ذکر نشده باشد، در صورت تشابه موضوع پژوهشی، مطابق با ردیف‌های ۴ الی ۱۴ جدول مذکور خواهد بود، به عنوان مثال سقف حق‌التحقیق تألیف کتاب معادل پژوهانه تخصیصی برای پایان‌نامه دکتری می‌باشد. تشخیص تشابه موضوعات پژوهشی به لحاظ حجم، محتوی و ارزش علمی به عهده مرکز است.

تبصره ۴: پانزده درصد مبلغ پژوهانه دانشجو به عنوان پیش پرداخت با درخواست کتبی دانشجو در ابتدای کار پس از ارائه تصویب طرح پژوهشی پایان‌نامه توسط دانشگاه و تاییدیه ناظر مبنی بر آغاز پژوهش توسط دانشجو در قبال اخذ ضمانت مورد تأیید اداره کل امور مالی، پرداخت می‌گردد.

تبصره ۵: تضمین پرداخت پیش پرداخت ارائه یک قطعه چک توسط دانشجو و یا یک کارمند رسمی می‌باشد.

تبصره ۶: تسویه حساب نهایی در پایان کار، پس از دفاع دانشجو از پایان‌نامه و ارائه یک نسخه مجلد نهایی، لوح فشرده پایان‌نامه و در صورت تمایل یک مقاله مستخرج از پایان‌نامه و پس از انجام داوری توسط داورهای منتخب مرکز، صورت می‌پذیرد.

تبصره ۷: ۲۵ درصد از پژوهانه تعیین شده برای پایان‌نامه به مقاله مستخرج از آن تعلق می‌گیرد، و مبلغ نهایی پژوهانه مقالات با در نظر گرفتن میانگین امتیاز حاصل از داوری محاسبه خواهد شد.

تبصره ۸: در صورتی به مقاله‌های منتشر شده یا ارائه شده در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی، پژوهانه تعلق می‌گیرد که نام سازمان به عنوان حامی ذکر شده باشد.

تبصره ۹: هزینه‌های بلیط ایاب و ذهاب بر اساس مستندات ارائه شده و تأیید ناظر پرداخت می‌گردد. همچنین، هزینه‌های مربوط به آزمایشگاه، مواد، ملزومات، و وسایل بر اساس درخواست مورد تأیید استاد راهنما، انجام بررسی توسط ناظر، و تأیید نهایی مرکز پرداخت می‌شود.

تبصره ۱۰: در ارتباط با پایان‌نامه‌ها/پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویی پانزده درصد مبلغ سقف پژوهانه جدول فوق، به استاد راهنما پرداخت می‌گردد.

۲-۹- حق‌التحقیق ناظر

حق‌التحقیق نظارت بر پایان‌نامه‌ها و نتایج فعالیت‌های پژوهشی بر اساس جدول زیر و پس از بررسی فرم نظارت (پیوست شماره ۱) از سوی مرکز تعیین و توسط اداره کل امور مالی / اداره امور مالی بندر به ناظر پرداخت خواهد شد.

جدول شماره ۴- حق‌التحقیق ناظرین پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های دانشجویی

انواع متون پژوهشی دانشجویی نیازمند نظارت	سقف ساعت اضافه‌کار قابل تخصیص	مبنای تعیین حق‌التحقیق متعلقه
پایان‌نامه‌های فوق لیسانس	۸۰	مبنای تعیین حق‌التحقیق، پیوست شماره ۱ تحت عنوان جدول گزارش اقدامات انجام شده، می‌باشد.
پایان‌نامه‌های دکتری	۱۶۰	
فعالیت‌های پژوهشی دانشجویی	۵۰	

۳-۹- حق‌التحقیق داوری

با استناد به بند ۱۸ اقدامات ملی راهبرد کلان ۷ نقشه جامع علمی کشور با مضمون "تقویت سازوکارهای انگیزشی، معنوی، اعتباری و مادی به منظور ارتقای کیفیت داوری علمی"؛ و بند ۶ راهبردهای ملی راهبرد کلان ۷ با مضمون "ساماندهی داوری علمی به منظور ارتقای کیفیت مجلات و انتشارات علمی"؛ حق‌التحقیق داوری پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی بر اساس جدول زیر، پس از بررسی فرم‌های داوری (پیوست شماره ۲ و ۳)، از سوی مرکز تعیین و توسط اداره کل امور مالی / اداره امور مالی بندر به داور یا داورها پرداخت خواهد شد.

جدول شماره ۵- حق‌التحقیق داوری پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی

ردیف	انواع متون پژوهشی نیازمند داوری	سقف ساعت اضافه‌کار قابل تخصیص	مبنای تعیین حق‌التحقیق متعلقه
۱	مقاله	۳۰	مبنای تعیین حق‌التحقیق، فرم داوری نوشتارهای پژوهشی (پایان‌نامه‌های دانشجویی)، مقاله‌ها، نتایج طرح‌های پژوهشی و پروژه‌ها) می‌باشد
۲	مقاله ترجمه شده	۲۵	
۳	کتاب ترجمه شده	۱۴۰	
۴	کتاب تالیف / گردآوری شده	۱۲۰	
۵	پایان‌نامه‌های فوق لیسانس	۶۰	
۶	پایان‌نامه‌های دکتری	۱۲۰	
۷	پیشنهاد فعالیت پژوهشی دانشجویی	۲۰	
۸	نتایج فعالیت‌های پژوهشی دانشجویی	۴۰	
۹	ارزیابی کیفیت داوری‌های مربوط به فعالیت‌های پژوهشی دانشجویی (غیر پایان نامه) هر مورد	۳	مبنای تعیین حق‌التحقیق ارزیابی کیفیت داوری‌ها فرم‌های مندرج در تبصره ۳ ماده ۳-۹ باشد
۱۰	ارزیابی کیفیت داوری‌های مربوط به پایان‌نامه‌های دانشجویی هر مورد	۵	
۱۱	ارزیابی کیفیت داوری‌های مربوط به تحلیل اخبار و موضوعات تخصصی ارائه شده توسط مرکز هر مورد	۵	

تبصره ۱- فرم‌های ارزیابی پایان‌نامه‌های دانشجویی، فعالیت‌های پژوهشی، تحلیل اخبار و موضوعات توسط مرکز تدوین می‌گردد.

تبصره ۲- فرم‌های نحوه تهیه مقاله‌ها، طرح‌های پژوهشی و تحلیل اخبار و موضوعات توسط مرکز تدوین می‌گردد.

تبصره ۳- فرم‌های نحوه ارزیابی کیفیت داوری پایان‌نامه‌های دانشجویی، فعالیت‌های پژوهشی، تحلیل اخبار و موضوعات، توسط مرکز تدوین می‌گردد.

توضیح ۱: امتیاز به دست آمده از فرم‌های پر شده از طرف داورها و نظر مرکز مبنای پرداخت حق‌التحقیق داوری پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی می‌باشد.

توضیح ۲: نحوه پرداخت مبالغ تحت عناوین حق‌التحقیق، حق‌الترجمه و حق‌التالیف مندرج در جداول ۳، ۴ و ۵ بر اساس روش مقرر در دستورالعمل اجرایی بند ۹ ماده ۶۸ قانون مدیریت خدمات کشوری می‌باشد.

این دستورالعمل مشتمل بر یک مقدمه و نه ماده، بیست و پنج تبصره در اجلاس شماره ۱۷۸۷ مورخ ۱۳۹۳/۸/۵ به تصویب هیات عامل سازمان رسید و از تاریخ تصویب، اجرای مفاد آن لازم‌الاجرا است.

از تاریخ تصویب این دستورالعمل، آن بخش از دستورالعمل اجرایی پژوهش مصوب اجلاس شماره ۱۵۶۴ مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۰ هیات عامل که مغایر مفاد دستورالعمل حاضر می‌باشد، لغو می‌گردد.

فرآیند حمایت از پایان نامه‌های دانشجویی

شروع

دبیرخانه کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
اخذ و جمع آوری نیازهای پژوهشی ادارات کل قابل ارائه در قالب پایان‌نامه‌های دانشجویی
لیست عناوین پژوهشی مورد حمایت مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی

دبیرخانه کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
اطلاع رسانی عناوین پژوهشی از طریق وبگاه مرکز، مکاتبه با دانشگاه‌ها و ...
مکاتبه

دانشجو
انتخاب عنوان پژوهشی و تکمیل فرم "طرح پژوهش پایان‌نامه" مورد استفاده در دانشگاه محل تحصیل با توجه به انتظارات علمی سازمان و ارائه فرم مذکور به مرکز پیش از امضاء اساتید راهنما و مشاور
فرم "طرح پژوهش پایان‌نامه" دانشگاه مقصد

دبیرخانه کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
ارسال فرم "طرح پژوهش پایان‌نامه" به اداره کل مربوطه جهت بررسی و اعلام نقطه نظرات احتمالی
مکاتبه

اداره کل مربوطه
اعلام نقطه نظرات (در صورت نیاز)
مکاتبه

دبیرخانه کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
انتقال نقطه نظرات اداره کل مربوطه به دانشجو جهت درج در طرح پژوهشی
مکاتبه

دانشجو
اعمال نقطه نظرات اعلامی در طرح پژوهشی پایان‌نامه و پیگیری تصویب موضوع پایان‌نامه در دانشگاه
--

A

A

شورای پژوهشی دانشگاه
تصویب موضوع پایان‌نامه
فرم "طرح پژوهشی پایان‌نامه"

دانشجو
ارائه یک نسخه از فرم "طرح پژوهشی پایان‌نامه" مصوب در دانشگاه به مرکز
فرم "طرح پژوهشی پایان‌نامه"

کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
آیا نقطه نظرات سازمان در فرم "طرح پژوهشی پایان‌نامه" مصوب شده در دانشگاه لحاظ شده است؟

خیر

بلی

کارشناس مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
اعلام عدم حمایت از پایان‌نامه به دلیل عدم انطباق موضوع با نیازهای سازمان
مکاتبه

پایان

دبیرخانه کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
اعلام حمایت از پایان‌نامه دانشجو
مکاتبه

کمیته تحقیق مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی
تعیین ناظر ذی صلاح جهت نظارت بر روند و پیشرفت پایان‌نامه
مکاتبه

ناظر
انجام اقدامات لازم طبق وظایف تعریف شده‌ی ناظر
مکاتبه/تماس تلفنی

دانشجو
ارائه گزارش پیشرفت پایان‌نامه در بازه زمانی تعیین شده به ناظر
گزارش پیشرفت پایان‌نامه/مکاتبه

B

ناظر
بررسی گزارشات و ارسال نقطه نظرات تکمیلی و اصلاحی به دانشجو
مکاتبه

B

